

v české politice (1. 5. – 7. 5. 2017)

VLÁDNÍ KRIZE DEN ZA DNEM

2. května oznámil premiér Bohuslav Sobotka (ČSSD), že do konce týdne podá prezidentovi Miloši Zemanovi demisi vlády. Důvodem podle něj byly nejasnosti kolem obchodních aktivit ministra financí a předsedy hnutí ANO Andreje Babiše, které Babiš dle Sobotky nevyvrátil ani dopisem z předchozího týdne. K odvolání samotného Babiše nepřistoupil, neboť z něj nechtěl krátce před podzimními parlamentními volbami učinit „mučedníka“. Zatímco dle předsedy koaliční KDU-ČSL Pavla Bělobrádka bylo Sobotkovo rozhodnutí „ústavně nejčistším řešením“, opoziční strany jej kritizovaly. Hnutí ANO zhodnotilo krok jako nezodpovědný. Řešením situace by dle něj byl odchod premiéra. Samo vládu opouštět nehodlá.

3. května se na internetu objevila nahrávka, na níž se novinář MF Dnes Marek Přibíl domlouvá s ministrem financí Andrejem Babišem (ANO) o načasování zveřejnění informací, jež mají za cíl zkompromitovat koaličního partnera ČSSD. Již o dva dny dříve byla publikována nahrávka, na níž se Babiš hrubě vyjadřuje o dalších členech vlády a o svých zaměstnancích. Babiš, který trvá na tom, že do obsahu donedávna jím vlastněných médií nezasahuje, nejprve nepotvrdil ani nepopřel pravost nahrávek. Považuje je však za zmanipulované a podal kvůli nim trestní oznámení. Označil za skandální, že je dlouhodobě odposloucháván a naznačil spojitost mezi pořízením nahrávek a rozvědkou spadající pod ministra vnitra Milana Chovance (ČSSD). Takovouto souvislost však ředitel Úřadu pro zahraniční styky a informace Jiří Šašek rezolutně odmítl. Mediální skupina Mafra, k jejímuž titulu se řadí i MF Dnes či iDnes.cz, rozvázala s Markem Přibílem kvůli nahrávce pracovní poměr.

4. května vydalo přes 150 redaktorů MF Dnes a iDnes.cz prohlášení, v němž se od nahrávky distancovali a Andreje Babiše obvinili ze lži.

4. května došlo na Pražském hradě v přímém přenosu a před zraky novinářů ke konfliktu mezi premiérem Bohuslavem Sobotkou (ČSSD) a prezidentem Milošem Zemanem. Sobotka již před schůzkou avizoval, že se rozhodl podat demisi až po Zemanově návratu z Číny kolem poloviny května. S prezidentem si kromě jiného chtěl nejprve vyjasnit, zda bude demisi chápat jako demisi celé vlády či pouhou rezignaci premiéra. Podle Zemana však jeho Kancelář obdržela zprávu o změně Sobotkových úmyslů příliš pozdě a Zeman proto nachystal aranžmá obvyklé pro demisi premiéra. Sobotka reagoval prohlášením, že se dostavil pouze k politickým konzultacím. Způsob přijetí jej překvapil. Uvedl také, že netrvá na setrvání ve funkci premiéra a že ČSSD chce sestavit novou vládu na základě současné koalice, ovšem bez ministra financí Andreje Babiše.

5. května oznámil premiér Bohuslav Sobotka, že se rozhodl nepodat demisi, neboť dle prezidentova výkladu Ústavy ČR by to znamenalo pouze odchod Sobotky z funkce premiéra. Skutečná příčina vládní krize, za níž považuje ministra financí Andreje Babiše (ANO), by tím ale dle něj vyřešena nebyla. Zemanovi proto doručil návrh na odvolání Babiše k 9. květnu. Pražský hrad uvedl, že prezident Miloš Zeman se návrhu bude věnovat v následujícím týdnu, rozhodnout by o něm měl až po návratu z Číny v polovině května. Hradní mluvčí Jiří Ovčáček označil návrh kvůli konkrétnímu datu odvolání za neplatný, což Úřad vlády vzhledem k předchozí praxi odmítl. Babiš sám odstoupit nehodlá, rozhodnutí ponechá na Zemanovi. Skupina 27 senátorů sdělila ve stejný den ve svém prohlášení, že je připravena jednat proti znevažování ústavy ze strany prezidenta. Ze zákona na něj mohou navrhnout ústavní žalobu.

6. května uvedl premiér Bohuslav Sobotka (ČSSD), že prezidenta Miloše Zemana a ministra financí Andreje Babiše (ANO) pojí „mocenský pakt“. Babiš v reakci uvedl, že Sobotka, jenž podle něj soustavně porušuje koaliční smlouvu, sám uzavřel pakt s předsedou opoziční TOP 09 Miroslavem Kalouskem.

7. května informovali předsedové vládních ČSSD Bohuslav Sobotka a KDU-ČSL Pavel Bělobrádek, že nebudou bránit návrhu opoziční ODS a TOP 09 svolat mimořádnou schůzi Poslanecké sněmovny PČR kvůli ovlivňování médií ze strany ministra financí Andreje Babiše (ANO). Ve stejný den uvedl Babiš na svém facebooku, že nedorazí do pořadu ČT Otázky Václava Moravce, neboť by tam proti němu stálo pět předsedů parlamentních stran i moderátor Václav Moravec, kteří by ho lživě osočovali. Potvrdil i pravost nahrávek, které se objevily v předešlých dnech. Schůzku s novinářem označil za chybu, byla však dle něj naplánovanou provokací. Nahrávky mají podle Babiše odpoutat pozornost od korupčních afér jiných stran, zejména kauzy ministerstva školství týkající se zneužívání dotací ve sportu. Babiš ve stejný den zveřejnil na webu hnutí ANO odpovědi na 22 otázek ČSSD týkajících se jeho podnikání.

